

GİRİŞİMCİLİK KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİMİ: 18. YÜZYIL VE SONRASI¹

THE HISTORICAL DEVELOPMENT OF THE CONCEPT OF ENTREPRENEURSHIP: THE 18TH CENTURY AND BEYOND

Öğr. Gör. Murat Topaloğlu

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ORCID: 0000-0001-8640-3596, murat.topaloglu@gop.edu.tr

Doç. Dr. Musa Said Döven

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ORCID: 0000-0001-7499-8430, said.doven@gop.edu.tr

ABSTRACT

This study examines the evolution of the concepts of entrepreneur and entrepreneurship throughout history. Entrepreneurial activities are analyzed in two distinct periods: before and after the 18th century. Prior to Richard Cantillon's seminal definition of the entrepreneur in the 18th century, the objectives of entrepreneurial endeavors included wealth acquisition, agricultural innovations, military achievements, access to overseas resources, and the construction of monumental structures. With the Industrial Revolution and advancements in production techniques, there was a shift in the perspective on entrepreneurship. In the 20th century, entrepreneurship became an integral part of management science, with an emphasis on innovation, the role of the entrepreneur, and their characteristics. In the 21st century, technologies such as big data and artificial intelligence have paved the way for the emergence of new perspectives on entrepreneurship. The study also incorporates the views of prominent economists and thinkers on entrepreneurs and entrepreneurship.

ÖZ

Bu çalışmada, tarihsel süreçte girişimci ve girişimcilik kavramlarının evrimi ele alınmıştır. Girişimcilik faaliyetleri 18. yüzyıl öncesi ve sonrasına ait iki dönemde incelenmiştir. Richard Cantillon'un 18. yüzyılda yaptığı ilk girişimci tanımına kadar, girişimci faaliyetlerin hedefleri arasında servet edinme, tarımsal yenilikler, askeri başarılar, deniz aşırı kaynaklara erişim ve görkemli yapıların inşası yer almaktadır. Sanayi Devrimi ve üretim tekniklerindeki ilerlemelerle birlikte girişimciliğe bakış açısında değişim yaşanmıştır. 20. yüzyılda girişimcilik, yönetim biliminin bir parçası olarak ele alınmış, inovasyon, girişimcinin rolü ve özellikleri ön plana çıkmıştır. 21. yüzyılda ise büyük veri ve yapay zekâ gibi teknolojiler, girişimciliğe yönelik farklı perspektiflerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Çalışmada önde gelen iktisatçı ve düşünürlerin girişimciler ve girişimcilik üzerine sundukları görüşlere de yer verilmiştir.

Keywords: Entrepreneurship, History of Entrepreneurship, History of Management, Economic History, Richard Cantillon, Innovation.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Tarihi, Yönetim Tarihi, İktisat Tarihi, Richard Cantillon, İnovasyon.

¹ Bu çalışma birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı doktora tezinden türetilmiştir.

1. Giriş

Girişimcilik, binlerce yıldır insanoğlunun zor problemler karşısında çözümler ürettiği, hayatını kolaylaştırmak için yenilikler yaptığı, daha çok varlığa sahip olmak için risk aldığı ve fırsatları görüp erkenden harekete geçtiği bir hayat mücadelesinde onun sahip olduğu önemli yeteneklerden biridir. İnsanlar bu yetenek sayesinde yenilikçi ve verimliliği artıran ürün ve hizmetler ortaya koyarak yaşamlarını iyileştirmeye çalışmışlardır. Yenilikçi fikirler ve icatlar toplumların ilerlemesine katkılar sağlamıştır. Girişimciliğin etkilediği bu gelişim ve değişim süreci araştırmacıların da ilgisini çekmiştir.

Girişimcilik, geniş bir araştırma yelpazesine sahip olup, çeşitli disiplinler aracılığıyla incelenebilecek esneklikte bir konudur. Literatürde, bir yandan ilkel toplulukların girişimci faaliyetleri üzerine bilgi edinmek amacıyla tarih, arkeoloji ve antropoloji gibi alanlarda çok sayıda çalışma gerçekleştirilirken, diğer yandan modern dünyadaki girişimcilik olgusunun evrimini anlamak için iktisat ve yönetim bilimleri gibi çağdaş disiplinlerde de derinlemesine araştırmalar yapılmaktadır. Bu çok disiplinli yaklaşım, girişimciliğin hem tarihsel temellerini hem de günümüz dünyasındaki dinamiklerini kavramaya yönelik önemli katkılar sunmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, girişimcilik kavramının tarihsel süreçte hangi faaliyetlerle ilişkili olduğunu incelemek ve özellikle 18. yüzyıldan sonra girişimci ve girişimcilik kavramlarının öncü iktisatçılar, yönetim bilimciler ve düşünürler tarafından nasıl yorumlandığını karşılaştırmalı bir şekilde ele almaktır. Çalışma, kapsamlı bir literatür taraması sonucunda hazırlanmış olup, özellikle girişimcilik tarihi üzerine yazılmış kitaplar ve makalelerden yararlanılmıştır. Girişimcilik anlayışının zaman içindeki evrimi ve farklı disiplinlerdeki yansımaları analiz edilmiştir.

Girişimcilik ile ilgili araştırmalar için mevcut literatürde belirli bir dönem ayrımı yapılmıştır. 1870-1940 arası ekonomik dönem, 1940-1970 arası sosyal bilgiler dönemi ve 1970'den sonraki dönem ise yönetim çalışmaları dönemi olarak ele alınmıştır (Akarsu & Döven, 2022, s. 4). Bu çalışmada ise 18. yüzyıl öncesi ve sonrası olarak daha genel bir dönemsel ayırım yapılmıştır. Bu ayırım yapılırken 18. yüzyılda Richard Cantillon'un ilk girişimci tanımını yaptığı çalışma referans alınmıştır (Landstrom, 2014, s. 25).

Bu makalede giriş ve sonuç bölümlerine ek olarak iki ana bölüm yer almaktadır. Birinci bölüm Orta Çağ'ın ilk döneminden 18. yüzyıla kadar olan zaman dilimindeki girişimcilik faaliyetleri hakkında bilgiler vermektedir. İkinci bölüm ise ilkenden daha geniş kapsamlı olup, 18. yüzyıl ve sonrası dönemde girişimci ve girişimcilik kavramlarının önemli düşünürler tarafından nasıl değerlendirildiğini ele almaktadır.

2. Girişimcilik Faaliyetleri (18. Yüzyıl Öncesi)

Orta Çağ'ın hemen öncesinde ve ilk döneminde girişimcilik, genel olarak servet sahibi olmak amacıyla gerçekleştirilen faaliyetleri kapsamaktadır. İktisat ve işletme tarihi incelendiğinde, MÖ birinci yüzyılda ticari girişimciliğin Roma'da öne çıkan bir konu olmadığı görülmektedir. O dönemde servet sahibi olmanın üç kaynağı vardır, bunlar toprak sahipliği, tefecilik, ganimetler ve vergi gibi siyasi ödemelerdir (Baumol, 1990, s. 7). Ekonomik faaliyetler ve servet birikimi, girişimcilikten ziyade mevcut güç yapılarına ve sosyal statülere dayanmaktadır. Avrupa'da Orta Çağ'ın ilk döneminde en önemli servet elde etme biçimi askeri faaliyetlerdir ve girişimciliğin en çok ön plana çıktığı alan ise büyük risklerin göze alınarak düşman kaynaklarının ele geçirilmesidir (Murphy vd., 2006, s. 17).

Askeri liderler ekonomik faydalar elde etmek için başarılı bir savaş stratejisi planlayan ve uygulayan girişimci kişiler olarak kabul edilmektedir (Hebert & Link, 2009, s. 2).

Orta Çağ'ın ikinci döneminde, mimarlık, mühendislik ve çiftçilik gibi alanlarda girişimcilik faaliyetleri dikkat çekici bir şekilde artmıştır (Murphy vd., 2006, s. 17). Bu dönemde girişimcilik faaliyetleri daha çok tarımda yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve yeni yapıların inşa edilmesi alanlarında icra edilmiştir. Bu gelişmeler, dönemin siyasi ve ekonomik koşulları ile de yakından ilişkilidir. Avrupa'da geçim kaynağı toprağın işlenmesine dayalı olan lordların, topraklarını işleyen köylülere çeşitli imtiyazlar tanımaları sonucunda üretimde problemler ortaya çıkmıştır. Problemleri durum toprak sahiplerini insan iş gücünü azaltacak teknolojilere yatırım yapmaya yöneltmiştir (Murray, 2010, s. 90). Feodal sistemdeki değişimler ve ekonomik verimliliği artırma çabaları, girişimciliğin ve inovasyonun önem kazanmasına katkı sağlamıştır. Bu gelişmelerin yanı sıra, dönemin başlıca girişimcilik faaliyetleri arasında, saraylar, kaleler, köprüler ve Avrupa'da kilisenin gücünü temsil eden katedraller inşa etmek yer almaktadır (Harvey vd., 2019, s. 7).

Orta Çağ'da uluslararası ticaret ve yolculuk, soygunlar, yağmalar ve gemi kazaları gibi büyük riskler taşımaktadır. Bu durum, malların karada ve denizde toplu halde taşınmasını sağlayan güvenilir girişimci şirketlerin büyümesine ve girişimci iş ağlarının oluşmasına katkı sağlamıştır (Casson & Casson, 2014, s. 1230). Orta Çağ'daki ticaret, yüksek riskler taşıyor olmasına rağmen girişimciler için önemli fırsatlar sunmuştur. Güvenilir taşımacılık hizmetleri sağlayan şirketler ve ticaret ağları, bu riskleri en aza indirerek girişimci faaliyetlerin büyümesini teşvik etmiştir. Girişimciler, sermaye sahiplerine yüksek faizle borçlanıp, büyük riskleri göze alarak deniz ticareti yapmışlardır (Hebert & Link, 2009, s. 3). O dönemin zorlu koşulları göz önüne alındığında, girişimciliğin cesaret ve kararlılık gerektiren bir faaliyet olduğu açıkça görülmektedir. Bu süreçte, girişimciler yalnızca ticari başarıya ulaşmak için değil, aynı zamanda büyük tehlikelerle yüzleşmek için de önemli bir azim ve risk alma yeteneği sergilemişlerdir.

Orta Çağ'da girişimcilerin yabancı ülkelerde can ve mal kaybı sonucu oluşabilecek zararlarını karşılamak amacıyla sigorta kurumları ortaya çıkmıştır (Masci, 2011, s. 29). Portekizli tüccarların çıkarlarını korumak için 1293 yılında *Bolsa de Comércio* isimli Avrupa'daki ilk deniz sigorta belgesi Portekiz kralı Denis tarafından imzalanmıştır (Diffie & Winius, 1977, s. 21). Sigortacılığın hükümlerini detaylı olarak anlatan ilk metinler olarak 1435 ve 1436 yıllarında Barcelona kararname hazırlanmış, onları 16. yüzyılda Alman Hansa şehirlerinin nizamnameleri, onları da İngiltere'de 1. Elizabeth dönemine ait koloni nizamnameleri takip etmiştir (Arseven, 1987, s. 423). 17. yüzyılın sonlarında ise İngiltere'de Lloyd's sigorta borsası ortaya çıkmıştır (Arseven, 1987, s. 424). Sigortacılık, girişimcilerin risk iştahını etkilemiş ve uluslararası ticareti daha güvenli ve öngörülebilir kılmıştır.

17. ve 18. yüzyıllar, girişimciliğin gelişimi açısından oldukça dikkat çekici dönemlerdir. Avrupalı tüccarların coğrafi keşiflerle başlayan girişimci faaliyetleri, onları yeni bölgelere yönlendirmiş ve bu bölgelerde uluslararası iş ağları ile ticaret kolonileri kurmalarına zemin hazırlamıştır. Coğrafi keşifler, yeni pazarlar ve kaynaklar keşfetme arzusu, tüccarların dünya çapında geniş ticaret ağları kurmalarına olanak sağlamıştır. Keşfedilen yerlerin ürünlerine duyulan talebin artması, tüccarların gittikleri ülkelerde kalıcı ticaret merkezleri ve koloniler kurmalarına yol açmıştır. Bu süreç, sadece ekonomik faaliyetlerin yayılmasını değil, aynı zamanda kültürel ve teknolojik etkileşimleri de hızlandırmıştır. Tüccarlar, bu yerleşik ticaret merkezlerinde kendi iş ağlarını kurarak, girişimcilik anlayışını ve ticaretin küresel ölçekteki yapısını önemli ölçüde dönüştürmüşlerdir.

Tüccarlar tarafından kurulan ticari yapılar yalnızca bireysel girişimlerle sınırlı kalmamış, aynı zamanda sömürgeci devletlerin doğrudan desteğiyle de şekillenmiştir. Bu destek, ticaretin ötesine geçerek, bölgedeki siyasi ve askeri güç dinamiklerini de etkilemiştir. Örneğin, Doğu Hindistan Şirketi yalnızca ticari faaliyetlerle sınırlı kalmamış, aynı zamanda faaliyet gösterdiği bölgelerde otoriteyi tesis etmek ve rakiplerine karşı güçlü bir duruş sergilemek amacıyla askeri bir güce dönüşmüştür (Erçin, 2017, s. 130). 1600 yılında kurulan ve dünyanın ilk çok uluslu işletmesi olarak kabul edilen Doğu Hindistan Şirketi, İngilizler tarafından kurulmuş olup, onların ardından aynı bölgede Hollandalılar, Danimarkalılar, Fransızlar ve İsveçliler de benzer şirketler ve ticaret kolonileri kurmuşlardır (Özmen, 2016, s. 21). Bu ticaret yapıları, yalnızca ekonomik faydalar sağlamakla kalmamış, aynı zamanda sömürgeci devletlerin küresel politikadaki egemenliklerini pekiştirmelerine de yardımcı olmuştur.

17. ve 18. yüzyıllar, girişimciliğin yükseldiği ve Sanayi Devrimi'ne yol açacak önemli gelişmelerin filizlendiği dönemlerdir (Munro, 2010, s. 107). Bu dönemlerde yaşanan başlıca gelişmeler arasında sömürgeciliğin yükselişi, ticaretin güçlenmesi ve tüketici talebinin artması yer almaktadır (Kiely, 1998, s. 25-26). Bu faktörler, Sanayi Devrimi'nin temelini atmış ve devrimsel bir dönüşümün önünü açmıştır. Sanayi Devrimi'nin gerçekleşmesinde girişimciler de önemli bir rol oynamıştır. Britanya'da, Sanayi Devrimi'nden önceki girişimciler, kendilerinden önceki girişimcilerin bilgi birikiminden faydalanmış, ancak bu bilgi birikimini yeni ve riskli icat faaliyetlerine yönlendirerek büyük bir icat devriminin kapılarını aralamışlardır (Attar, 2015, s. 32).

Sanayi Devrimi ile birlikte, endüstriyel üretim tekniklerinin gelişmesi, üreticilerin düşük maliyetli ve büyük ölçekli üretime yönelmelerini sağlamıştır. Bu dönemde, müşteri tercihlerine daha az önem verilmiş ve üretim süreçleri daha verimli hale getirilmiştir (Edwards vd., 2020, s. 260). Ancak, bu dönüşüm aynı zamanda işgücü piyasasında da önemli değişikliklere yol açmıştır. Maaşlı istihdam artarken, girişimci olma veya serbest meslek sahibi olma oranı, toplam işgücü içinde düşüş göstermiştir (Wennekers vd., 2002, s. 30). Bu durum, Sanayi Devrimi'nin başlangıcında girişimcilik faaliyetlerinin daha büyük işletmeler ve endüstriyel üretim lehine dönüşmeye başladığını göstermektedir.

Sanayi Devriminde rekabetin artması ve çalışanların birer üretim birimi olarak görülmesi, girişimcilerin rakipleri ve çalışanları ile ilişkilerini olumsuz yönde etkilemiştir. İşletmelerin büyümesi ve üretim süreçlerinin endüstriyel hale gelmesi, çalışanların insan yerine daha çok bir makine parçası gibi algılanmasına yol açmıştır. Bu durum, işçilerin motivasyonunu ve bağlılığını olumsuz yönde etkilemiş, aynı zamanda girişimcilerin çalışanlarla olan ilişkilerinde zorluklar yaratmıştır. Girişimciler bu olumsuzlukları gidermek, hem firmalarına stratejik avantajlar sağlamak hem de çalışan bağlılığını artırmak için filantropik faaliyetlere yönelmişlerdir (Shepherd & Toms, 2019, s. 526).

3. Girişimciler ve Girişimcilik Faaliyetleri (18. Yüzyıl ve Sonrası)

İktisat ve yönetim tarihinde, girişimcilikle ilgili öncü fikirler ve özgün yaklaşımlar ortaya koyan, eserleri ile günümüzde bu alanda yapılan araştırmalar için temel bilgiler niteliğinde katkılar sağlayan çok sayıda iktisatçı, düşünür ve yönetim bilimci yer almaktadır. Bu kişiler hem akademik dünyada hem de iş dünyasında yenilikçi anlayışların gelişmesine katkıda bulunmuşlardır.

3.1. Richard Cantillon

Girişimcinin kim olduğuna yönelik yapılan ilk tanım, Fransa’da yaşayan Richard Cantillon tarafından 1755 yılında yayınlanan “Genel olarak ticaretin doğası üzerine bir deneme” isimli çalışmada ortaya koyulmuştur (Nakiboğlu, 2023, s. 123). Orijinal ismi *Essai sur la nature du commerce en général* olan bu çalışma, dönemin girişimcileri, ekonomisi ve finans sistemi hakkında bilgiler vermektedir (Gabillard, 1955, s. 598). Paris’te uzun yıllar bankacı ve iktisatçı olarak çalışan Cantillon (Murphy, 1985, s. 200), girişimciyi kâr elde etmek amacıyla piyasaya giren ve belirsizliğin olduğu bir durumda ticari kararlar veren kişi olarak tanımlamıştır (Landstrom, 2014, s. 25). Cantillon’un tanımı, girişimciliğin temelinde belirsizlik ve risk yönetiminin yattığını vurgulamaktadır. Ona göre girişimciler malları belirli bir fiyattan alıp gelecekte belirsiz bir fiyat ortamında satan kişilerdir (Murphy vd., 2006, s. 18).

Richard Cantillon, çalışanları sabit geliri olanlar ve sabit geliri olmayanlar şeklinde ikiye ayırmıştır ve girişimcilerin ikinci grubun içinde yer alan kişiler olduklarını belirtmiştir (Boutillier & Uzunidis, 2014, s. 12). Piyasada üç ekonomik grubun var olduğunu, bu grupların toprak sahipleri, ücretli çalışanlar ve girişimciler olduğunu ifade etmiştir (Landstrom, 2014, s. 25). Toprak sahipleri kendi çıkarlarına göre tüketimin nasıl olmasını belirleyen, ancak ürün ve hizmetlerin sunumunu girişimcilere devreden kişilerdir (Hébert & Link, 2006, s. 589). Cantillon’un sınıflandırması, girişimcilerin ekonomideki rolünü belirginleştirmiştir. Girişimciler diğer ekonomik aktörlerden farklı olarak belirsizlikle başa çıkan ve toprak sahiplerinden aldıkları ürün ve hizmetin dağıtımını ile ilgilenen kişiler olarak ön plana çıkmışlardır.

Cantillon yaşadığı dönemde para talebinin sebepleri hakkında da önemli bilgiler sunmuştur. Ona göre, kasaba ve şehirlerin hızla büyüyen kentleşmesi, insanların nakit para biriktirmeye yönelmesi ve toprak sahipleri ile girişimcilerin beklenmedik olaylara karşı yanlarında bir miktar nakit bulundurmaları tercih etmeleri, piyasadaki nakit talebini artıran başlıca faktörlerdir (Murphy, 1985, s. 206).

Cantillon’un görüşlerini dile getirdiği dönem Fransız İhtilalinden yaklaşık elli yıl öncedir. O dönemde soylular güçlü haklara ve ayrıcalıklara sahiptir. Cantillon, girişimciliğe büyük bir önem atfetmiş olsa da, zenginliğin temel kaynağının o dönemde hâlâ toprak mülkiyeti olduğunu ve tüm ekonomik faaliyetlerin bu kaynağa dayandığını belirtmiştir (O’Mahony, 1985, s. 259).

3.2. François Quesnay

Fransız iktisatçı François Quesnay, 18. yüzyılda Fizyokratlar olarak bilinen iktisadi düşünce ekolünün önde gelen kişilerinden biridir (Baumol, 2000, s. 142). Fransa’da tarımın feodaliteden özgürleştiği ve tarım alanında iyileştirme ve yeniliklerin tartışıldığı bir dönemde çalışmalarını sürdürmüştür (Neill, 1948, s. 163). Quesnay’ın çalışmaları kendi döneminin tarımsal üretimdeki modernleşme ve verimlilik artışı hakkında bilgiler sunmaktadır.

Quesnay toplumdaki gelir türlerini beş ana kategori altında incelemiş ve bunların tarımla ilgili işler karşılığında alınan ücretler, tarım dışı işler karşılığında alınan ücretler, girişimcilik geliri, faiz geliri ve kira ile vergiler olduklarını belirtmiştir (Milanovic, 2015, s. 26). Bu sınıflandırma ile Quesnay, ekonomik gelirlerin kaynaklarını anlamaya yönelik sistematik bir yaklaşım ortaya koymuştur. Ayrıca, üretken sınıfın kimlerden oluştuğu hakkında da bilgiler vermiş, bu sınıfın tarımsal üretimde çalışan insanlar ile tarımsal ürünleri ürettikleri yerden

ilk satıldıkları pazara taşıyan tüccarlardan oluştuğunu belirtmiştir (Charles & There, 2016, s. 143).

Quesnay zenginliğin esas kaynağının tarım olduğu görüşüne sahiptir. Çiftçiler ile toprak sahiplerinin bu zenginliği yaratan en önemli unsurlar olduğunu ve girişimciliğin tarımsal faaliyetler ile yakın ilişkili olduğunu düşünmüştür (Baumol, 2000, s. 144). Sanayi Devrimi'nin henüz yaşanmadığı bir dönemde, girişimcinin üretimle ilgili yeni teknikler geliştiren ve ürünleri için yeni pazarlar bulmaya çalışan önemli bir figür olduğunu vurgulamıştır (Nakiboğlu, 2023, s. 124). Ayrıca, teknik ilerlemenin var olduğu, çiftçi-girişimcilerin kapasitesinin yüksek olduğu, ürünlerin fiyatının yüksek olduğu ve sermaye bolluğunun olduğu bir tarım programının zenginleşmeyi artıracığını işaret etmiştir (Moës, 1962, s. 366). Quesnay, girişimciliğin tarım ve ticaret odaklı olduğunu ve ekonomik yenilikçiliğin temelini de bu iki unsurun oluşturduğunu anlatmıştır.

3.3. Robert Turgot

Robert Turgot azalan marjinal fayda kavramını literatüre kazandırmış ve sermaye, tasarruf, faiz, para ve değer hakkında öncü teoriler ortaya koymuş bir iktisatçıdır (Grebel, 2004, s. 6). İnsanların ekonomik, kültürel ve siyasi alanda kurumsal yapıların baskısından kurtulup özgürleşmesini, ticaretin de feodalitenin etkisinden kurtulup serbestleşmesini savunan bir düşündürdür (Nisbet, 1975, s. 214). Turgot, girişimciliğin ekonomik gelişimde önemli bir rol oynadığını, inovasyon ve yatırımların ekonomik büyümeyi tetiklediğini, ayrıca sermaye sahibi olan kişilerin aynı zamanda birer girişimci olduklarını vurgulamıştır (Nakiboğlu, 2023, s. 125). Ayrıca, "kapitalist girişimci" kavramını ortaya koymuş ve bu kişinin üretimin önemli bir faktörü olduğunu belirtmiştir (Menudo & O'kean, 2006, s. 5).

Robert Turgot, ekonomide devlet müdahalesinin sınırlı olması gerektiğini, onun yerine serbest piyasa ekonomisinin güçlü olması gerektiğini savunan görüşlere sahiptir. Toplumun tarımsal feodalizmden uzaklaşıp modern kapitalizme doğru evrilmesinin ve sıradan çiftçilerin yeni bir kapitalist girişimci sınıfa dönüşmesi gerektiğinin altını çizmiştir (Lowry, 1987, s. 204). Turgot'un bu yeni "kapitalist girişimci" sınıfının içinde bir işe para yatıran girişimciler, toprak sahipleri ve iş için borç veren tefeciler yer almaktadır (Menudo & O'kean, 2006, s. 7). Turgot kapitalist girişimcilerin tasarrufları ile kendi kendilerini finanse eden, girişimleri ile kâr eden ve bu kârı yeniden tasarruf için kullanan kişiler olduklarını (Murphy, 2009, s. 146) ve bu kişilerin ilerlemelerin gerçekleşmesi konusunda önemli rol oynadıklarını (Faccarello, 2016, s. 7) anlatmıştır.

3.4. Jean-Baptiste Say

Fransız iktisatçı Jean-Baptiste Say, klasik ekonomi düşüncesinin önde gelen isimlerinden biridir. Girişimcilikte risk almanın yanına koordinatör, yönetim, yenilik ve değişim olgularını eklemiştir (Akarsu & Döven, 2022, s. 5). Say, girişimciliğin tüm üretim faktörleri arasında bir koordinasyon rolünün olduğunu (Landstrom, 2014, s. 25), girişimcilerin ise bu faktörler arasındaki ilişkileri en üretken şekilde düzenleyen kişiler olduklarını belirtmiştir (Nakiboğlu, 2023, s. 127). Ayrıca, üretim sürecinde asıl rolü olan kişinin girişimci olduğunu, diğer faktörlerin ise ikinci sırada olduklarını vurgulamıştır (Koolman, 1971, s. 271).

Jean-Baptiste Say, girişimci olan ve olmayan arasında bir ayrım yapmıştır. Bir girişimde çalışan bir memur veya işçinin işletmenin kâr veya zarar durumuna bakılmaksızın maaşını aldığını, buna karşın girişimcinin ise tüm riskleri üstlendiğini ifade etmiştir (Boutillier & Uzunidis, 2014, s. 15). Say ayrıca girişimciyi değişimin aracı olarak tanımlamıştır. Girişimcinin ekonomik sistem içinde değişimin ve yeniliğin gerçekleşmesindeki rolüne dikkat çekmiştir (Ripsas, 1998, s. 105).

3.5. Adam Smith

Adam Smith girişimcilik kavramını verimlilik bakış açısıyla ele almıştır. Smith'e göre üretkenliğin, maaş artışının ve toplumun refahının yükselmesinin en önemli nedenleri iş bölümü ve uzmanlaşmadır (Aspromourgos, 2014, s. 25). Smith iş bölümü yapılmasının işçinin bir işte uzmanlaşmasını sağlayacağını ve bunun da beraberinde verimliliği getireceğini düşünerek, verimliliği artırmak için icra edilen her türlü faaliyeti girişimcilik olarak nitelendirmiştir (Michael, 2007, s. 287). Smith ayrıca verimliliği artıracak yenilikleri gerçekleştiren girişimcileri işçiler, sermaye sahipleri ve toprak sahipleri gibi ayrı bir iktisadi sınıf olarak kabul etmese de, onların toplumun refahı için önemli bir kitle olduğunun altını çizmiştir (Aspromourgos, 2014, s. 26).

Adam Smith girişimciyi pasif, koşullara uyan ve dikkatli hareket eden bir kişi olarak nitelendirmiş ve sermaye sahibi ile girişimci arasında ciddi bir ayrım görmemiştir (Landstrom, 2014, s. 25-26). Zenginlik ve refahı belirleme konusunda piyasa koşullarının girişimcilikten daha öncelikli olduğunu vurgulamıştır (Nakiboğlu, 2023, s. 127). Devletin rolünün belirsizliği azaltıp ticaretin geliştiği bir ortamı oluşturmak olduğunu açıklamıştır (Boutillier & Uzunidis, 2014, s. 12). Ayrıca hem kişisel hem de ekonomik çıkarların korunarak, toplumun refahını sağlayan en iyi sistemin kapitalizm olduğunu belirtmiş ve girişimcilerin de bu iki çıkara sahip kişiler olarak kapitalizmi benimsemesi gerektiği fikrini savunmuştur (Newbert, 2003, s. 252). Rekabetin ve iş bölümünün etkileşimini refahın itici bir gücü kabul etmiştir (Bögenhold, 2019, s. 149).

Adam Smith, girişimcilerin risk alması ve bu risklerin maliyetleri hakkında da görüşler sunmuştur. Smith'e göre risk alma sürecinde asıl rolü üstlenen kişiler girişimciler olsa da, bu risklerin maliyetleri genellikle toplumun geneline yayılmaktadır. Bu maliyetleri üstlenenler çoğunlukla kâr eden girişimciler değil, ücretli çalışanlar ve tüketiciler olmaktadır (Hirsch, 2021, s. 174).

3.6. Alfred Marshall

Alfred Marshall, neoklasik ekonominin kurucularından olan, piyasa ekonomisi alanında öncü fikirler sunmuş bir iktisatçıdır (Dixon, 2002, s. 92). Marshall'ın girişimcilik konusunda ortaya koyduğu görüşler iktisat alanındaki çalışmalara önemli katkılar yapmıştır. Bu katkılardan bir tanesi, girişimci olan ve olmayan arasında yaptığı ayrımdır. Marshall bir firmanın kurucusu ve yöneticisi arasındaki farklılıklardan bahsetmiş (Aspkrs, 1999, s. 662), girişimcinin dinamizm ve yenilikçilik ile hayatta kalma özelliğine sahip olduğunu, yöneticinin ise büyük bir kurumun çatısı altında kendini risk ve belirsizlikten koruyan kişi olduğunu belirtmiştir (Boutillier & Uzunidis, 2014, s. 19).

Alfred Marshall'a göre başarılı bir girişimcinin belli başlı özellikleri vardır. Bu özellikler bireyselci bir mizaca sahip olmak, ilgilendiği alan ile ilgili deneyime sahip olmak, üretim, tüketim ve planlamadaki değişikliklere karşı uyanık olmak, üretimi artıracak yeniliklerle ilgili kâr sağlayabilecek fırsatları görebilmek ve dikkatlice karar verip risk alabilmektir (Karayiannis, 2009, s. 89-90).

Marshall'ın yenilikçilik konusundaki düşünceleri, ekonomik büyüme ve teknolojik ilerleme gibi konuları kapsayan geniş bir perspektife dayanmaktadır. Marshall, ekonomik gelişimin merkezine yenilikçiliği koyarak, serbest giriş çıkışı ve rekabeti olan piyasalarda firmaların yenilikçilik ile birbirleriyle yarıştıklarını, yenilikçiliğin de beraberinde üretimdeki artışı ve insanların yaşam kalitesinde iyileşmeyi getirdiğini savunmuştur (Nasar, 2013, s. 60). Marshall ayrıca ekonomik düşünce tarihinde inovasyonun önemine ve girişimcinin

yenilikçilik sayesinde elde ettiği kâra vurgu yapmıştır. Bu kârın yenilikler yapmak için başkalarına da yol göstereceğini belirtmiştir (Zaratiegui, 2002, s. 401).

3.7. John Schumpeter

Avusturyalı iktisatçı John Schumpeter, inovasyon ile ilgili öncü fikirler sunmuştur. Girişimcinin yenilikçi faaliyetler gerçekleştirmesi sebebiyle ekonomik kalkınmanın en önemli faktörü olduğunu belirtmiştir (Landstrom, 2014, s. 27). Büyümenin esas kaynağının sermaye birikiminden ziyade inovasyon olduğunu vurgulamıştır (Topkaya, 2013, s. 37). İnovasyonun olmadığı bir durumda değişimin olmayacağını, kârlılığın azalacağını, ekonomik küçülmenin yaşanacağını, bunun da kapitalist sisteme zarar verebileceğini ileri sürmüştür (Kitapçı, 2019, s. 60). Girişimcinin mevcut ekonomik dengeyi zorlayan bir aktör olduğunu vurgulamıştır (Landstrom, 2014, s. 34). Schumpeter bu görüşleri ile girişimcilik alanında inovasyon, ekonomik gelişme ve kapitalizm ilişkisini açıklama konusunda önemli bir role sahip olmuştur.

Schumpeter, girişimcilik ve psikoloji arasındaki ilişkiyi de derinlemesine ele almıştır. Ekonomik faaliyetlerin ve girişimciliğin anlaşılması için bireylerin motivasyonlarını ve davranışlarını anlamının kritik öneme sahip olduğunu anlatmıştır (Landstrom, 2014, s. 33). Girişimciliğin sadece bireylerle sınırlı olmadığını, aynı zamanda örgütsel düzeyde de gerçekleşebilen bir faaliyet olduğunu belirtmiştir (Carlsson vd., 2013, s. 917). Schumpeter'e göre, bir kişinin gerçek anlamda girişimci olarak kabul edilebilmesi için sadece risk alma isteğine sahip olması yeterli değildir; bu kişinin aynı zamanda yenilikçi düşünebilme kapasitesine de sahip olması gerekmektedir (Alada, 2001, s. 51).

Schumpeter inovasyonun hangi faaliyetler içinde gerçekleştirilebileceği hakkında bilgiler sunmuştur. İnovasyonun “yeni bir malın tanıtılması, yeni bir üretim yönteminin tanıtılması, yeni bir pazarın açılması, yeni bir hammadde veya yarı mamul tedarik kaynağının ele geçirilmesi, yeni bir organizasyon biçiminin uygulanması” şeklinde beş farklı şekilde gerçekleşebileceğini belirtmiştir (Schumpeter, 1912, s. 66). Schumpeter’in inovasyon, verimlilik ve piyasa ilişkisi hakkında görüşleri araştırmacılar için yol gösterici olmuştur.

Schumpeter, yenilikçi faaliyetlerin zamanla mevcut piyasada eskiden beri var olan faaliyetlerin yerine geçeceğini, bu durumun mevcut piyasa aktörlerini etkileyip, mevcut düzeni bozacağını belirtmiştir ve meydana gelen değişim, bozulma ve sonrasında dönüşüm sürecine yaratıcı yıkım adını vermiştir (Murphy vd., 2006, s. 21). Yaratıcı yıkım sürecinde yeni ürünleri, teknikleri, arz kaynaklarını, yeni pazarları ve yeni örgütleri içeren kombinasyonlar vardır. Yaratıcı yıkım ayrıca hiç durmadan eski ekonomik yapıyı yıkarak yenisini oluşturan bir süreçtir (Schumpeter, 1942, s. 83). Mevcut piyasa aktörleri ya bu yeniliklere kendilerini adapte edecek ya da zaman içinde bu aktörlerin piyasadaki varlığı son bulacaktır. Yeniliklerden etkilenenler tepkiler verecek, bu tepkiler sonucunda piyasa yeniden şekillenecektir. Schumpeter yaratıcı yıkımı, yenilik ve yeni fikirler ile çalışan kapitalist bir makinaya benzetmiştir (Bögenhold, 2019, s. 153). Bu makine daha verimli firmaların ortaya çıkmasını ve ekonomik büyümenin artmasını sağlayacaktır (Fikirli & Çetin, 2017, s. 30). Schumpeter inovasyon ile yaratıcı yıkım hakkında özgün fikirler sunmuştur. Mevcut yapıların yerini yeni ve daha verimli yapıların almasında ve ekonomik büyümede bu iki faaliyetin rolüne dikkat çekmiştir.

3.8. Frank Knight

Amerikalı iktisatçı Frank Knight, belirsizlik, risk, girişimcinin rolü, kâr ve rekabet hakkında önemli görüşleri olan bir iktisatçıdır. ABD'nin İkinci Dünya Savaşı'nın ardından endüstriyel liderliğe sahip olduğu bir dönemde, belirsizlik durumunun ekonomiye ve

girişimciliğe etkisi üzerine araştırmalar yapmıştır (Brouwer, 2002, s. 84). Knight ekonomik sistemin yeterince anlaşılabilmesi için, belirsizliklerin ve bunlara karşılık gelen karmaşık durumların anlaşılması gerektiğinin önemini vurgulamıştır (Bögenhold, 2019, s. 151). Belirsizliklerin kaynağı olarak ise rakipleri, işgücü piyasalarını, inovasyondan ve teknoloji standartlarından ve kurumsal ortamlardan gelen verileri işaret etmiştir (Bögenhold, 2019, s. 152). Knight'ın girişimcilik ve belirsizlik ilişkisini anlatan fikirleri, kendinden sonraki araştırmacılar için faydalı olmuştur.

Frank Knight girişimciyi “bir girişimin beklenenden daha kötü sonuçlanması riskinin mali sonuçlarını üstlenen kişi” olarak tanımlamıştır (Casson & Casson, 2014, s. 1225). Girişimcileri riskleri algılayıp doğru tahminler yapan kişiler olarak görmüştür (Nakiboğlu, 2023, s. 134). Girişimcilerin en önemli özelliklerinin belirsizlik ortamında beceri gösterebilmeleri olduğunu anlatmıştır (Carlsson vd., 2013, s. 916). Knight ayrıca girişimcilerin belirsizlik ortamında sorumluluk ve kontrol sahibi kişiler olduklarının altını çizmiştir (Emmett, 2011, s. 1140).

Frank Knight'a göre fırsatlar belirsizlik ortamında ortaya çıkmaktadır ve girişimcinin yeterliliğinin göstergesi belirsizlik ortamında karar alma kalitesidir (Landstrom, 2014, s. 33). Girişimci yeterliliğinin diğer bir göstergesi ise fikrin ticarileştirilebilmesidir. Knight, girişimcilerin fikirlerini ticarileştirmelerinin önündeki en önemli engellerin, onların fikirlerinin iyi olup olmadığını anlayamamaları ve belirsizlikten kaçınmaları olduğunu belirtmiştir (Audretsch & Belitski, 2021, s. 1009).

Knight girişimcilerin tüketiciyi tatmin etme, üretimin teknolojik yönetimi ve kontrolü görevlerini üstlendiğini belirtmiştir (Knight, 1921, s. 268). Girişimcilerin ayrıca yenilik yapmak, başkalarının yaptığı yeniliğe ayak uydurmak ve riski üstlenmek şeklinde işlevleri olduğunu ileri sürmüştür (Brooke, 2010, s. 232). Yapılan çalışmalardan Frank Knight'ın girişimcinin doğru belirsizlik koşulları altında karar aldığı kâr elde edebileceğini, risk ve belirsizliği algılama özelliği sayesinde yeni fırsatları keşfedebileceğini vurguladığı anlaşılmaktadır.

3.9. Peter Drucker

Peter Drucker, yönetim bilimine öncü bakış açıları sunan Amerikalı yönetim danışmanı, eğitimci ve yazardır. Drucker girişimciyi “her zaman değişimi arayan, değişime yanıt veren ve değişimi bir fırsat olarak kullanan kişi” olarak tanımlamıştır (Drucker, 2007, s. 25). Girişimcilerin inovasyonun baş aktörü olduğunu savunmuş ve inovasyonun ise “kaynaklara zenginlik yaratacak ve yeni bir kapasite kazandıracak bir eylem” olduğunu öne sürmüştür (Drucker, 2007, s. 27). Drucker, girişimcilerin sosyal, kültürel ve teknolojik anlamda değişimlerin olduğu dönemlerde fırsatları yakalayan kişiler olduklarını belirtmiştir (Leo vd., 2021, s. 344).

Drucker yenilikçi fırsatlar için yedi kaynağın olduğunu belirtmiştir. Bunlar beklenmedik bir durum, gerçek olan ile uyumsuzluk, süreçlerde bir değişim ihtiyacı, piyasa ve endüstri yapısında bir değişiklik, demografik değişiklikler, algı değişiklikleri ve bilim dünyasında yeni bir bilginin ortaya çıkmasıdır (Drucker, 2007, s. 32). Drucker bilgiye ve bilgi toplumuna vurgu yapmış, bu konuda çalışan kişileri teknolojiyi ve bilginin gücünü kullanarak zamanın ötesinde bakış açıları sunabilen kişiler olarak nitelmiştir (Rao, 2021, s. 3). Hizmet sektöründe inovasyon ile ilgili öncü fikirler sunmuştur. Hizmet sektöründe yeniliklerin gerçekleşebilmesi için kurumların uzun vadeli amaçlarının, onların ne iş yaptıklarının tam olarak farkında olmalarının, başarısızlık sebeplerini bulmalarının ve bir inovasyon politikalarının olmasının gerekli olduğunu ifade etmiştir (Drucker, 1973, s. 58-59). Ayrıca,

toplumun refahı için sosyal inovasyon konusuna da önem verilmesi gerektiğinin altını çizmiştir (Thao, 2023, s. 459). Drucker inovasyon konusuyla ilgili olarak, bir girişimcilik stratejisi olarak belirttiği “yaratıcı taklit” fikrini de ortaya koyan kişidir. Yaratıcı eylemin başkalarının mevcut ürünlerini, iş modellerini veya fikirlerini alıp, onlara eklemeler yapıp, yaratıcı ve benzersiz çıktılar elde etmek olduğunu ileri sürmüştür (Drucker, 1985, s. 17).

Drucker girişimciliğin en erken aşamasından itibaren, yapılan her işin ölçülmesinin önemli olduğunu düşünmüştür (Murphy, 2023, s. 426). Önceliklerin belirlenmesine vurgu yapmış, önce gerekli olanların, sonra istenenlerin yapılması gerektiğini belirtmiştir (Rosenstein, 2008, 51). Drucker ayrıca devletin etkisinin sınırlı olmasını, piyasanın güçlü olmasını ve merkezi planlamanın karşısında olmak gerektiğini savunmuştur (Özalp, 2011, s. 165). Şirketlerin toplumun refahını yükselten kurumlar olduklarını belirtmiş ve özel sektörün işsizliği ve ekonomik bunalımı azaltmadaki rolüne dikkat çekmiştir (Maciariello, 2005, s. 28). Peter Drucker risklerin yönetilmesi, fırsatların zamanında yakalanması ve sürekli değişen piyasalarda başarılı olunması için yenilikçi çözümler üretme yeteneğinin önemli olduğunu anlatmıştır.

3.10. David McClelland

Amerikalı psikolog David McClelland, girişimcilik ve motivasyon ilişkisi üzerine çalışmalar yapmış bir araştırmacıdır. Girişimciliği davranış bilimleri faktörleri ile açıklamaya çalışmıştır (Dedekuma & Akpor-Robaro, 2015, s. 111). Yüksek sorumluluk duygusuna sahip ve güç tarafından motive edilen yöneticilerin diğer yöneticilere göre daha etkili olduklarını belirtmiştir (McClelland & Burnham, 1976). McClelland’a göre bir toplumdaki ekonomik büyümeyi sağlayan en önemli faktör girişimcinin motivasyonudur (Smith, 1973, s. 65) ve girişimciliğin arkasında yer alan itici güçler başarı ihtiyacı, özgüven ve bağımsız problem çözebilme yeteneğidir (Carlsson vd., 2013, s. 918). Girişimcilerin proaktif, başarı ile motive olan ve diğer insanlara bağlılıkları yüksek bireyler olduklarını ileri sürmüştür (McClelland, 1987). McClelland *The Achieving Society* adlı eserinde, toplum tarafından girişimci statüsüyle etiketlenmemiş olanların bile yine de girişimci "rol davranışı" sergileyebileceği iddiasını ortaya koymuştur (Burgin, 2018, s. 175).

McClelland motivasyonun girişimcilik üzerindeki rolünü ispatlamak için başka bir çalışma daha gerçekleştirmiştir. Üniversite mezunlarından oluşan bir gruba 14 yıl arayla sorular sorarak gerçekleştirdiği araştırmasının sonunda, başarı ihtiyacının girişimci meslek seçimi için önemli bir faktör olduğunu ispat etmeye çalışmıştır (McClelland, 1965, s. 389). Ancak, McClelland’ın yaptığı bu çalışma, yönteminin problemlili olması, ölçme birimlerinin tutarsızlığı, araştırma kapsamının darlığı ve deneye dayalı çalışmalar ile yeteri kadar doğrulanamaması gibi nedenlerden dolayı eleştirilmiştir (Beugelsdijk & Smeets, 2008, s. 920-922). Bu eleştirilere rağmen, McClelland’ın çalışmaları girişimciliği teşvik eden ve insanlara ilham veren duygu, düşünce ve motivasyonları anlamak açısından yeni araştırmacılar için yol gösterici olmuştur.

3.11. Israel Kirzner

Israel Kirzner girişimci uyanıklığı kavramını literatüre kazandıran Amerikalı iktisatçıdır. Girişimciliği “başkalarının daha önce keşfetmediği kâr fırsatlarının keşfedilmesi” şeklinde bir faaliyet olarak tanımlamıştır (Boutillier & Uzunidis, 2014, s. 31). Kirzner’in bu tanımı, girişimcinin piyasadaki fırsatları diğerlerinden önce fark edebilme yeteneğine vurgu yapmaktadır ve girişimcinin piyasadaki değişim ve yeniliklere açık olması gerektiğini belirtmektedir. Kirzner girişimcileri uyanık olan, keşfeden ve piyasadaki fırsatlardan faydalanan kişiler olarak nitelendirmiştir (Cengiz, 2018, s. 24). Bu yaklaşım, girişimciliğin

sadece yenilik yapma değil, aynı zamanda mevcut durumdan yararlanma ve kâr elde etme becerisini de içerdiğini göstermektedir. Girişimciliğin “insan eylemini pasif, otomatik ve mekanik olmaktan ziyade aktif, yaratıcı ve insani” yaptığını ifade etmiştir (Kirzner, 1973, s. 35). Girişimcinin temel faaliyetinin rekabetçilik olduğunu vurgulamış (Kirzner, 1973, s. 17) ve insanın içindeki girişimci ruhun engellenemeyeceğini, onun serbest bırakılması gerektiğini ve piyasanın iyi bir şekilde işlemesi için girişimciliğin mutlaka olması gerektiğini savunmuştur (Kirzner, 1985, s. 92). Kirzner’in görüşleri, girişimciliğin ekonomik sistemlerin sağlıklı işleyişi için hayati bir rol oynadığını ve bireysel girişimci ruhun serbest bırakılmasının piyasa dinamiklerini olumlu yönde etkileyeceğini anlatmaktadır.

Kirzner’in bir iktisatçı olması, onun girişimcinin fiyat mekanizmaları ve ekonomideki girişimci rolüyle ilgilenmesini teşvik etmiştir (Ripsas, 1998, s. 108). Girişimci piyasa sürecine büyük önem atfetmiş ve bu sürecin barış, refah ve ilerlemenin sağlanması için sürekli olarak ayarlandığını ileri sürmüştür (Boettke, 2014, s. 245). Piyasaların dinamik ve sürekli bir gelişim içinde olduğunu vurgulamıştır. Bu dinamik süreç boyunca girişimcinin en önemli özelliğinin yaratıcı olmak değil, süreç içinde karşılaşacağı değişikliklere karşı uyanık olmak olduğunu belirtmiştir (Kirzner, 2008, s. 147). Kirzner’in görüşlerinden girişimcinin en belirgin vasfının yaratıcılıktan ziyade mevcut durumu ve fırsatları fark edebilme kabiliyeti olduğu anlaşılmaktadır.

Kirzner’in değindiği önemli konulardan biri de asimetrik bilgidir. Asimetrik bilginin girişimcilerin yeni iş fırsatlarını aramalarına yol açacak koşulları oluşturabileceğini, girişimcilerin bu süreçte arz ve talep tutumları hakkında daha fazla ve daha doğru karşılıklı bilgi edinmenin yolları bulacaklarını ileri sürmüştür (Kirzner, 1997, s. 62). Kirzner ayrıca girişimci faaliyetin temelinde cesaret ve kendine güvenden ziyade geleceğe yönelik öngörü sahibi olmanın yer aldığını ifade etmiştir (Douhan vd., 2007, s. 217).

4. Sonuç

Girişimci ve girişimcilik kavramlarının tarihsel süreç içinde hangi ekonomik ve ticari faaliyetlerle ilişkili olduğunu öğrenmek, günümüzde yenilikçiliğin ve teknolojik ilerlemenin, girişimcilerin toplum içindeki rolünün, girişimcilik kültürünün ve toplumsal kalkınmanın doğasını anlamaya yardımcı olacaktır.

Literatürde 18. yüzyılda girişimcinin ilk tanımını yapan kişi olarak bilinen Richard Cantillon girişimciden belirsizliğin olduğu bir durumda ticari kararlar veren kişi olarak bahsetmiştir. François Quesnay girişimciliği zenginliğin ana kaynağı kabul ettiği tarım faaliyetleri ile ilişkilendirmiştir. Robert Turgot kapitalist girişimci fikrini ortaya atıp, sermaye sahipliği ile girişimciliği birlikte ele almıştır. Jean Baptiste Say girişimcinin üretim faktörlerini en iyi şekilde koordine eden kişi olduğunu vurgulamıştır. Adam Smith verimliliği artırmayı amaçlayan her türlü işi girişimci bir faaliyet olarak görmüştür. Alfred Marshall ise girişimci ile yönetici arasındaki farklılıklardan bahsetmiştir.

John Schumpeter ekonomik kalkınmanın en önemli faktörünün inovasyon olduğunu belirtmiştir. Frank Knight belirsizlik ortamının girişimcilik üzerindeki etkilerini anlatmıştır. Peter Drucker değişiminin inovasyon üzerindeki etkilerini incelemiştir. David McClelland girişimciliğin itici güçlerinin başarı ihtiyacı, özgüven ve bağımsız problem çözme olduğunu ileri sürmüştür. Israel Kirzner ise girişimci uyanıklığı kavramını ön plana çıkarmıştır.

Sanayi Devrimine kadar girişimci faaliyetlerin odağında servet sahibi olma arzusu, tarım kaynaklı faaliyetler, askeri ve dini imar faaliyetleri ve daha sonra deniz aşırı koloniler kurup yeni kaynaklar elde etme isteği yer alırken, Sanayi Devriminden sonra bu faaliyetlerin yerini seri üretim ve üretim tekniklerinin geliştirilmesi almıştır. 20. yüzyılın başında çelik

endüstrisinin gelişimini, kimya ve ilaç sanayisinin gelişimi, daha sonra ise bankacılık ve diğer hizmet ve bilgi yoğun sektörlerin ilerlemesi takip etmiştir (Bögenhold, 2019, s. 147). 20. yüzyılın ortalarından itibaren ise bu sektörlerde üretilen ürün ve hizmetlerin satış, pazarlaması ve yönetimi önemli hale gelince, bir birey olarak girişimcilerin rolü ve ekonomideki yeri de düşünsel olarak tartışılmaya başlanmıştır. Bu dönem ayrıca girişimcilikte bireyin kişilik özelliklerinin vurgulandığı bir dönem olarak nitelendirilmiştir (Akarsu & Döven, 2022, s. 12).

21. yüzyılda bilgi teknolojileri odaklı faaliyetler ile büyük veri ve yapay zekânın uygulandığı işlerin artmasıyla girişimciliğe yönelik bakış açısı genişleyecektir. Yapay zekâ büyük miktarda verileri analiz etme, öngörüler oluşturma, anormallik tespiti yapma, robot ve botlar ile görevleri otomatik hale getirme ve sürekli öğrenme fonksiyonları ile girişimciliğe yönelik karar almayı etkilemektedir (Weber vd., 2022, s. 97). Yapay zekâ ile verinin derli toplu hale getirilmesi, akademik dergilerde yapay zekâ teorilerine yönelik araştırmaların artması, işletme okullarında bu konuda derslerin verilmesi ve araştırma fonlarından yapay zekâyâ yönelik girişimcilik projelerine daha çok kaynak ayrılmasının girişimcilikle ilgili araştırma yapma isteğini artıracığı tahmin edilmektedir (Lévesque vd., 2022, s. 824-825). Yapay zekânın girişimlerde fikir üretimi, değer yaratılması, örgütsel yapı, karar verme, yeni fikirlerin pazarlanması, faaliyetlerin ölçeklenmesi ve ödüllendirme üzerinde etkili olabileceği ön görülmektedir (Chalmers vd., 2021, s. 1032). Girişimcilerin güçlü yönleri, zayıf yönleri, rekabetçiliği ve adapte olma kabiliyeti stratejik girişimcilik kapsamında ele alınan alanlardır (Akarsu, 2023, s. 60). Yapay zekâ ve büyük veri ile ilgili teknolojik gelişmelerin stratejik girişimcilik üzerindeki etkisinin de artacağı beklenmektedir. Bu teknolojilerin uygulandığı işlerin ekonomik büyümedeki önemi arttıkça girişimci, teknoloji ve toplum üçgeninde yeni etik ve felsefi tartışmaların ön plana çıkacağı tahmin edilmektedir.

Bu makalede bahsedilen iktisatçıların, bilim insanlarının ve düşünürlerin girişimcilik ile ilgili görüşleri, günümüzde bu alanda yapılan çalışmaların temelini oluşturmaktadır. Onların fikirleri girişimciliğin ekonomi, kalkınma ve sanayi üzerindeki etkilerinin incelenmesine ışık tutmaktadır. Ayrıca, başarılı girişimcilerin özelliklerinin anlaşılması, teknolojik yeniliklerin katkılarının ortaya koyulması ve günümüzdeki yeni tartışmaların daha iyi kavranması açısından önem taşımaktadır.

Girişimcilik üzerine yapılan çalışmaların, yalnızca bireysel ve ekonomik çıkarlar değil, toplumsal refah ve sürdürülebilir kalkınma açısından da derinlemesine analiz edilmesi, gelecekteki iş dünyasında nasıl daha adil, yenilikçi ve dayanıklı sistemlerin kurulabileceği konusunda yol gösterici olacaktır.

Kaynakça

- Akarsu, O. & Döven, M. S. (2022). Girişimcilik kavramı üzerine tarihsel bir değerlendirme. *Yorum-Yönetim-Yöntem Uluslararası Yönetim Ekonomi ve Felsefe Dergisi*, 10(1), 1-24. DOI: 10.32705/yorumyonetim.1094253
- Akarsu, O. (2023). Stratejik girişimciliğin temelleri. *Stratejik Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 58-77. DOI: 10.54993/syad.1178393
- Alada, A. D. (2001). İktisadî düşünce tarihinde girişimcilik kavramı üzerine notlar. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 23-24, 47-52.
- Arseven, H. (1987). Sigortanın tarihçesi ve geri kalmışlığımızın sebepleri. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 43, 415-431.
- Aspkrs, P. (1999). The Economic Sociology of Alfred Marshall: An Overview. *American Journal of Economics and Sociology*, 58, 651-667. <https://doi.org/10.1111/j.1536-7150.1999.tb03388.x>

- Aspromourgos, T. (2014). Entrepreneurship, risk and income distribution in Adam Smith. *The European Journal of the History of Economic Thought*, 21(1), 21-40. DOI: 10.1080/09672567.2012.683025
- Attar, M. A. (2015). Entrepreneurship, knowledge, and the Industrial Revolution. *Economics: The Open-Access, Open-Assessment E-Journal*, 9(3), 1-54. <http://dx.doi.org/10.5018/economicsejournal.ja.2015-3>
- Audretsch, D. & Belitski, M. (2021). Frank Knight, uncertainty and knowledge spillover entrepreneurship. *Journal of Institutional Economics*, 17(6), 1005-1031. DOI: 10.1017/S1744137421000527
- Baumol, W. J. (1990). Entrepreneurship: Productive, unproductive and destructive. *Journal of Business Venturing*, 11, 3-22. [https://doi.org/10.1016/0883-9026\(94\)00014-X](https://doi.org/10.1016/0883-9026(94)00014-X)
- Baumol, W. J. (2000). Leontief's Great Leap Forward: Beyond Quesnay, Marx and von Bortkiew. *Economic Systems Research*, 12(2), 141-152.
- Beugelsdijk, S. & Smeets, R. (2008). Entrepreneurial culture and economic growth: Revisiting McClelland's thesis. *American Journal of Economics and Sociology*, 67(5), 915-939. DOI: 10.1111/j.1536-7150.2008.00602.x
- Boettke, P. J. (2014). Entrepreneurship, and the entrepreneurial market process: Israel M. Kirzner and the two levels of analysis in spontaneous order studies. *The Review of Austrian Economics*, 27(3), 233-247. DOI: 10.1007/s11138-014-0252-1
- Boutillier, S. & Uzunidis, D. (2014). The theory of the entrepreneur: From heroic to the socialised entrepreneurship. *Journal of Innovation Economics & Management*, 14, 9-40.
- Bögenhold, D. (2019). Changing ideas and contours of entrepreneurship in the history of thought: On the fluidity and indefiniteness of a term. *International Review of Entrepreneurship*, 17(2), 145-168.
- Brooke, G. T. F. (2010). Uncertainty, profit and entrepreneurial action: Frank Knight's contribution reconsidered. *Journal of the History of Economic Thought*, 32(2), 221-235. <https://doi.org/10.1017/S1053837210000179>
- Brouwer, M. (2002). Weber, Schumpeter and Knight on entrepreneurship and economic development. *Journal of Evolutionary Economics*, 12, 83-105. <https://doi.org/10.1007/s00191-002-0104-1>
- Burgin, A. (2018). The reinvention of entrepreneurship. İcinde R. Haberski & A. Hartman (Eds.). *American Labyrinth: Intellectual History for Complicated Times* (s. 163-180). Cornell University Press.
- Carlsson, B., Braunerhjelm, P., McKelvey, M., Olofsson, C., Persson, L., & Ylinenpää, H. (2013). The evolving domain of entrepreneurship research. *Small Business Economics*, 41(4), 913-930. <https://doi.org/10.1007/s11187-013-9503-y>
- Casson, M. & Casson, C. (2014). The history of entrepreneurship: Medieval origins of a modern phenomenon. *Business History*, 56(8), 1223-1242. <https://doi.org/10.1080/00076791.2013.867330>
- Cengiz, S. (2018). Kirzner'in girişimcilik teorisinin Avusturya İktisat Okulundaki yeri ve önemi. *Girişimcilik İnovasyon ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 15-28.
- Chalmers, D., MacKenzie, N. G. & Carter, S. (2021). Artificial intelligence and entrepreneurship: Implications for venture creation in the fourth industrial revolution. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 45(5), 1028-1053. <https://doi.org/10.1177/1042258720934581>
- Dedekuma, S. E. & Akpor-Robara, M. O. M. (2015). Thoughts and theories of entrepreneurial emergence: A critical review of the pioneer perspectives and their relevance in Nigerian society of today. *International Journal of Economics and Business Management*, 1(8), 104-119.
- Diffie, B. W. & Winius, G. D. (1977). *Foundations of the Portuguese Empire, 1415-1580*. University of Minnesota Press.
- Dixon, D. F. (2002). Emerging macromarketing concepts: From Socrates to Alfred Marshall. *Journal of Business Research*, 55(2), 87-95. [https://doi.org/10.1016/S0148-2963\(00\)00143-0](https://doi.org/10.1016/S0148-2963(00)00143-0)
- Douhan, R., Eliasson, G. & Henrekson, M. (2007). Israel M. Kirzner: An outstanding Austrian contributor to the economics of entrepreneurship. *Small Business Economics*, 29(1-2), 213-223. <https://doi.org/10.1007/s11187-006-9041-y>
- Drucker, P. F. (1973). Managing the public service institution. *The Public Interest*, 33, 43-60.
- Drucker, P. F. (1985). Entrepreneurial strategies. *California Management Review*, 27(2), 9-25.
- Drucker, P. F. (2007). *Innovation and Entrepreneurship: Practice and Principles*. Routledge.
- Edwards, C. J., Bendickson, J. S. Baker, B. L. & Solomon, S. J. (2020). Entrepreneurship within the history of marketing. *Journal of Business Research*, 108, 259-267. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.10.040>
- Emmett, R. B. (2011). Frank H. Knight on the entrepreneur function in modern enterprise. *Seattle University Law Review*, 34(4), 1139-1154.

- Erçin, A. (2017). İngiliz Doğu Hindistan Kumpanyası ve Kumpanyanın Ticari Faaliyetleri (1600-1858). *Bartın Üniversitesi Çeşm-i Cihan Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları E - Dergisi*, 4(2), 111-133.
- Faccarello, G. (2016). Anne-Robert-Jacques Turgot (1727-1781). İçinde G. Faccarello & H. D. Kurz (Eds.). *Handbook on the History of Economic Analysis, Vol. 1, Great Economists since Petty and Boisguilbert* (s. 1-15). Cheltenham: Edward Elgar.
- Fikirli, Ö. & Çetin, A. K. (2017). İktisadi doktrinde Schumpeteryan yaratıcı yıkımdan yaratıcı birikime. *Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Dergisi*, 6(1), 27-64.
- Gabillard, J. (1955). Richard Cantillon, Essai sur la nature du commerce en général. *Annales*, 10(4), 598-600.
- Grebel, T. (2004). *Entrepreneurship: A New Perspective*. Routledge.
- Harvey, C., Maclean, M., Price, M. & Harizanova, V. (2019). Philanthropy, economy and society in north east England: The Middle Ages, 1100-1500. *Centre for Research on Entrepreneurship, Wealth and Philanthropy Working Paper 2019-03*, 1-11. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.7844324.v2>
- Hébert, R. F. & Link, A. N. (2006). The Entrepreneur as innovator. *The Journal of Technology Transfer*, 31, 589-597. <https://doi.org/10.1007/s10961-006-9060-5>
- Hebert, R. F. & Link, A. N. (2009). *A History of Entrepreneurship*. Routledge.
- Hirsch, R. (2021). Risk and trouble: Adam Smith on profit and the protagonists of capitalism. *American Journal of Political Science*, 65, 166-179. <https://doi.org/10.1111/ajps.12556>
- Karayiannis, A. D. (2009). The Marshallian entrepreneur. *History of Economic Ideas*, 17(3), 75-102.
- Kiely, R. (1998). *Industrialization and Development: A Comparative Analysis*. Psychology Press.
- Kirzner, I. M. (1973). *Competition and Entrepreneurship*. University of Chicago Press.
- Kirzner, I. M. (1985). *Discovery and the Capitalist Process*. University of Chicago Press.
- Kirzner, I. M. (1997). Entrepreneurial discovery and the competitive market process: An Austrian approach. *Journal of Economic Literature*, 35(1), 60-85.
- Kirzner, I. M. (2008). The alert and creative entrepreneur: A clarification. *Small Business Economics*, 32(2), 145-152. DOI: 10.1007/s11187-008-9153-7
- Kitapçı, İ. (2019). Joseph Schumpeter'in girişimcilik ve inovasyon anlayışı: Yaratıcı yıkım kavramı ve geçmişten günümüze yansımaları. *Uygulamalı Ekonomi ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 54-74.
- Knight, F. (1921). *Risk, Uncertainty, and Profit*. Houghton-Mifflin: Boston.
- Koolman, G. (1971). Say's conception of the role of the entrepreneur. *Economica*, 38(151), 269-286. <https://doi.org/10.2307/2552843>
- Landstrom, H. (2014). A history of entrepreneurship research. İçinde A. Fayolle (Eds.). *Handbook of research on entrepreneurship: What we know and what we need to know* (s. 23-62). Edward Elgar.
- Leo, O. O., Promise, N. M. & Abdullahi, B. U. (2021). Technology innovation for sustainable military entrepreneurship development in Nigeria. *International Journal of Management and Commerce Innovations*, 9(2), 340-349.
- Lévesque, M., Obschonka, M. & Nambisan, S. (2022). Pursuing impactful entrepreneurship research using artificial intelligence. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 46(4), 803-832. <https://doi.org/10.1177/1042258720927369>
- Lowry, S. T. (1987). *Pre-classical economic thought: From the Greeks to the Scottish Enlightenment*. Springer.
- Maciariello, J. (2005). Peter F. Drucker on a functioning society. *Leader to Leader*, 2005(37), 26-34. DOI: 10.1002/ltl.137
- Masci, P. (2011). The history of insurance: Risk, uncertainty and entrepreneurship. *Journal of the Washington Institute of China Studies*, 5(3), 25-68.
- McClelland, D. C. (1965). N achievement and entrepreneurship: A longitudinal study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1(4), 389-392. <https://doi.org/10.1037/h0021956>
- McClelland, D. C. (1987). Characteristics of successful entrepreneurs. *The Journal of Creative Behavior*, 21(3), 219-233. <https://doi.org/10.1002/j.2162-6057.1987.tb00479.x>
- McClelland, D. C. & Burnham, D. H. (1976). Power is the great motivator. *Harvard Business Review*, 54(2), 100-110.
- Menudo, J. M. & O'kean, J. M. (2006). A.-R.-J. Turgot and the construction of an economic agent called entrepreneur. *Working Papers 06.25, Universidad Pablo de Olavide, Department of Economics*, 1-18.
- Michael, S. C. (2007). Entrepreneurship, growth, and Adam Smith. *Strategic Entrepreneurship Journal*, 1, 287-289. <https://doi.org/10.1002/sej.31>

- Milanovic, B. (2015). The level and distribution of income in mid-eighteenth-century France according to François Quesnay. *Journal of the History of Economic Thought*, 37(1), 17-37. DOI: 10.1017/S1053837214000728
- Moës, N. (1962). Y a-t-il une théorie de la croissance économique chez François Quesnay? *Revue d'histoire économique et sociale*, 40(3), 363-376.
- Munro, J. (2010). Tawney's century, 1540-1640: The roots of modern capitalist entrepreneurship. İçinde D. S. Landes, J. Mokyr & W. J. Baumol (Eds.). *The invention of enterprise* (s. 107-156). Princeton University Press.
- Murphy, A. (2009). *The Genesis of Macroeconomics, New Ideas from Sir William Petty to Henry Thornton*. Oxford University Press.
- Murphy, A. E. (1985). Richard Cantillon - Banker and Economist. *The Journal of Libertarian Studies*, 7(2), 185-215.
- Murphy, P. J. (2023). Editorial: Entrepreneurship and the culture of measurement. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 30(3), 425-426. <https://doi.org/10.1108/JSBED-06-2023-478>
- Murphy, P. J., Liao, J. & Welsch, H. P. (2006). A conceptual history of entrepreneurial thought. *Journal of Management History*, 12(1), 12-35.
- Murray, J. M. (2010). Entrepreneurs and entrepreneurship in Medieval Europe. İçinde D. S. Landes, J. Mokyr & W. J. Baumol (Eds.). *The invention of enterprise* (s. 88-107). Princeton University Press.
- Nakiboğlu, A. (2023). Girişimcilik düşüncesinin evrimi. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 113-148.
- Nasar, S. (2013). The grand pursuit of Alfred Marshall and Joseph Schumpeter: The firm, the entrepreneur, and economic growth. *Proceedings of the American Philosophical Society*, 157(1), 58-66.
- Neill, T. P. (1948). Quesnay and Physiocracy. *Journal of the History of Ideas*, 9(2), 153-173. <https://doi.org/10.2307/2707226>
- Newbert, S. L. (2003). Realizing the spirit and impact of Adam Smith's capitalism through entrepreneurship. *Journal of Business Ethics*, 46, 251-258. <https://doi.org/10.1023/A:1025564030922>
- Nisbet, R. (1975). Turgot and the contexts of progress. *Proceedings of the American Philosophical Society*, 119(3), 214-222.
- O'Mahony, D. (1985). Richard Cantillon – A man of his time: A comment on Tarascio. *The Journal of Libertarian Studies*, 7(2), 259-267.
- Özalp, S. S. (2011). Peter Ferdinand Drucker'ın yönetsel açıdan değerlendirilmesi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 3(2), 155-168.
- Özmen, H. İ. (2016). Girişimcilik kavramı ve girişimciliğin gelişimi. İçinde K. Çatı (Eds.). *Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi* (s. 3-30). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Rao, M. S. (2021). Peter Drucker's principles, philosophies, and practices. *The Journal of Values-Based Leadership*, 14(12), 1-11. <https://doi.org/10.22543/0733.142.1375>
- Ripsas, S. (1998). Towards an interdisciplinary theory of entrepreneurship. *Small Business Economics*, 10, 103-115.
- Rosenstein, B. (2008). Living and working in the spirit of Peter Drucker. *Leader to Leader*, 2008(49), 49-54. DOI: 10.1002/ltl.294
- Schumpeter, J. A. (1912). *The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest, and the Business Cycle*. Harvard University Press.
- Schumpeter, J. A. (1942). *Capitalism, Socialism and Democracy*. Harper and Brothers.
- Shepherd, A. & Toms, S. (2019). Entrepreneurship, strategy, and business philanthropy: Cotton textiles in the British Industrial Revolution. *Business History Review*, 93(3), 503-527. DOI: 10.1017/S0007680519000692
- Smith, C. A. (1973). David C. McClelland and David G. Winter. Motivating Economic Achievement. New York: Free Press, 1969. pp. 409. *Behavioral Science*, 18(1), 64-67. DOI: 10.1002/bs.3830180110
- Thao, T. P. (2023). Social entrepreneurship: Definitional issues. *International Journal of Management & Entrepreneurship Research*, 5(6), 458-463. <https://doi.org/10.51594/ijmer.v5i6.506>
- Topkaya, Ö. (2013). Tarihsel süreçte girişimcilik teorisi: Girişimciliğin ekonomik büyüme ve istihdam boyutu. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(1), 29-53.
- Uzunidis, D., Boutillier, S., & Laperche, B. (2014). The entrepreneur's 'resource potential' and the organic square of entrepreneurship: Definition and application to the French case. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 3(1), 1-17. <https://doi.org/10.1186/2192-5372-3-1>

- Weber, M., Beutter, M., Weking, J. Böhm, M., & Krcmar, H. (2022). AI startup business models. *Business & Information Systems Engineering*, 64, 91-109. <https://doi.org/10.1007/s12599-021-00732-w>
- Wennekers, S., Uhlaner, L. M. & Thurik, R. (2002). Entrepreneurship and its conditions: A macro perspective. *International Journal of Entrepreneurship Education*, 1(1), 25-65.
- Zaratiegui, J. M. (2002). What does profit mean for Alfred Marshall? *International Journal of Applied Economics and Econometrics*, 10(3), 381-402.

Extended Summary

Entrepreneurship is an essential skill that humans have developed to solve complex problems, take risks to generate wealth, and capitalize on opportunities. Innovative ideas and inventions have contributed to the progress of societies. This process of development and change attracts the attention of researchers. This study examines the evolution of the concepts of entrepreneur and entrepreneurship throughout history. Entrepreneurial activities are analyzed in two distinct periods: before and after the 18th century. The study also incorporates the views of prominent economists and thinkers on entrepreneurship and entrepreneurs.

Prior to Richard Cantillon's first definition of the entrepreneur in the 18th century, the objectives of entrepreneurial endeavors in the early Middle Ages included wealth acquisition, agricultural innovations, military achievements, access to overseas resources, and the construction of monumental structures. However, during the later stages of the Middle Ages, international trade and travel were fraught with substantial risks, including theft, plunder, and shipwrecks. This situation contributed to the growth of reliable entrepreneurial companies that facilitated the transportation of goods over land and sea, as well as the development of entrepreneurial business networks. Insurance institutions emerged to mitigate the potential losses entrepreneurs could incur from the risks of life and property in foreign countries. Insurance practices have influenced the risk appetite of entrepreneurs and made international trade safer and more predictable.

With the Industrial Revolution, the development of industrial production techniques enabled manufacturers to shift towards low-cost, large-scale production. During this period, less emphasis was placed on customer preferences, and production processes became more efficient. However, this transformation also led to significant changes in the labor market. While salaried employment increased, the proportion of individuals becoming entrepreneurs or self-employed decreased within the total workforce.

Richard Cantillon, known as the first person to define the entrepreneur in the 18th century, described the entrepreneur as an individual who makes commercial decisions in situations of uncertainty. According to Cantillon, entrepreneurs differ from other economic agents in that they deal with uncertainty and they are involved in the distribution of goods and services obtained from landowners. Cantillon lived about fifty years prior to the French Revolution, a time when nobles and landowners held considerable influence in both politics and the economy. Although Cantillon emphasized the importance of entrepreneurship, he acknowledged that land ownership remained the primary source of wealth during that era.

François Quesnay argued that the main sources of wealth stemmed from agricultural activities. He linked entrepreneurial efforts to the modernization of farming and improved productivity. He proposed that an agricultural system driven by technological advancements, skilled farmer-entrepreneurs, high product prices, and ample capital would lead to increased wealth.

Robert Turgot introduced the idea of the capitalist entrepreneur, emphasizing the vital role of entrepreneurship in economic development, with innovation and investment being key drivers of growth. He also pointed out that those who hold capital are, in fact, entrepreneurs. According to Turgot, the "capitalist entrepreneur" class includes not only those who invest in businesses but also landowners and moneylenders who provide financial support for enterprises.

Jean-Baptiste Say described the entrepreneur as a catalyst for change, focusing on their role in driving innovation and transformation within the economic system. Say highlighted that coordination, management, innovation, and change are essential aspects of entrepreneurship. He also mentioned that entrepreneurs play a key role in organizing the interactions between all factors of production, ensuring these relationships are arranged in the most efficient way.

Adam Smith viewed the concept of entrepreneurship through the lens of productivity. He believed that the key drivers of increased productivity, higher wages, and greater societal well-being were the division of labor and specialization. He argued that the division of labor allows workers to specialize in one task, thereby improving efficiency, and considered any such effort to increase productivity as entrepreneurship. According to Adam Smith, entrepreneurs are those who gain rewards through taking risks, but the costs of these risks are borne by society as a whole.

Alfred Marshall described the traits of a successful entrepreneur, including having an independent nature, experience in the relevant industry, and awareness of changes in production, consumption, and planning, the ability to identify profitable opportunities through innovations that boost production, and the skill to make thoughtful decisions and take risks. Marshall emphasized the importance of innovation in driving economic development, arguing that in markets with free entry and competition, companies compete by innovating. He also mentioned that innovation not only boosts production but also enhances the quality of life for individuals.

John Schumpeter stated that innovation is an important factor in economic development. He argued that in the absence of innovation, there would be no change, profitability would decline, economic contraction would occur, and this could harm the capitalist system. Schumpeter also argued that innovative activities would gradually replace established activities in existing markets over time. He stated that this process would affect current market participants and disrupt the existing order. Schumpeter coined the term "creative destruction" to describe this cycle of change, disruption, and eventual transformation.

Frank Knight emphasized the importance of understanding uncertainties and the complex situations corresponding to them in order to fully comprehend the economic system. Knight pointed to competitors, labor markets, innovation, technology standards, and institutional environments as the sources of uncertainty. He argued that the key trait of entrepreneurs is their ability to thrive in uncertain environments. According to Knight, another sign of entrepreneurial competence is the ability to turn an idea into a commercial venture. He mentioned that the obstacles to entrepreneurs' success in commercializing their ideas are their difficulty in evaluating the quality of their ideas and their tendency to avoid uncertainty.

Peter Drucker examined the impact of change on innovation. Drucker stated that entrepreneurs are individuals who seize opportunities during periods of social, cultural, and technological change. He identified seven sources of innovative opportunities: unexpected occurrences, discrepancies between reality and assumptions, the need for change in processes, changes in market and industry structures, demographic changes, changes in perceptions, and the emergence of new knowledge in the scientific community. He also mentioned that the ability to generate innovative solutions is crucial for managing risks, capturing opportunities in a timely manner, and achieving success in continuously changing markets.

David McClelland conducted research on the interplay between entrepreneurship and motivation, emphasizing that the entrepreneurial drive is a crucial determinant of economic growth within a society. He argued that the primary motivating factors behind entrepreneurial activity include the need for achievement, self-confidence, and the ability to solve problems independently. These intrinsic motivational elements are considered essential in fostering innovation and economic development.

Israel Kirzner highlighted the concept of entrepreneurial alertness, emphasizing the entrepreneur's ability to identify market opportunities ahead of others. He emphasized the importance of being open to market changes and innovations. Kirzner argued that, at the heart of entrepreneurial activity, it is not merely courage or self-confidence that drives success, but rather the entrepreneur's capacity to anticipate future trends and opportunities, which plays a crucial role in shaping their actions and decisions.

In the 20th century, entrepreneurship became an integral part of management science, with an emphasis on innovation, the role of the entrepreneur, and their characteristics. In the 21st century, technologies such as big data and artificial intelligence have paved the way for the emergence of new perspectives on entrepreneurship. As the significance of big data and artificial intelligence in driving economic growth continues to rise, it is anticipated that new ethical and philosophical discussions will emerge at the intersection of entrepreneurship, technology, and society.

The views of the economists, scientists, and philosophers discussed in this article form the foundation of contemporary research in the field of entrepreneurship. The examination of the historical journey of entrepreneurship will shed light on new research regarding its impact on the economy, development, and industry. Furthermore, it is beneficial for understanding the characteristics of successful entrepreneurs, identifying the contributions of technological innovations, and better grasping current debates.

Studies on entrepreneurship should be analyzed not only in terms of individual and economic interests but also from the perspective of social welfare and sustainable development. This comprehensive approach will provide valuable insights into how more equitable, innovative, and resilient systems can be established in the future business world.

Ek Bilgiler

Çıkar çatışması bilgisi: Yazarlar çalışmada çıkar çatışması olmadığını kabul etmektedir.

Destek bilgisi: Çalışmada herhangi bir kuruluştan destek alınmamıştır.

Etik onay bilgisi: Çalışma etik onay belgesi gerektirmemektedir. Teorik bir çalışmadır.

Katkı oranı bilgisi: Yazarlar çalışmaya eşit katkıda bulunmuşlardır.